

ΞΕΦΥΛΛΙΖΟΝΤΑΣ
ΠΑΛΙΕΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ

ΘΩΜΑΣ ΣΙΤΑΡΑΣ

Ξεφυλλίζοντας
παλιές εφημερίδες

ΤΑ ΚΑΛΥΤΕΡΑ ΤΗΣ ΠΑΛΙΑΣ ΑΘΗΝΑΣ

Θωμάς Σιταράς,
*Ξεφυλλίζοντας παλιές εφημερίδες – Τα καλύτερα
της Παλιάς Αθήνας*

© Θωμάς Σιταράς και εκδόσεις Μίνωας, 2018

Παραγωγή: ΜΙΝΩΑΣ Α.Ε.Ε.
1η έκδοση: Σεπτέμβριος 2018

Επιμέλεια κειμένου: Γαβριέλλα Σωτηροπούλου
Σχεδιασμός εξωφύλλου – Σελιδοποίηση: Ιάκωβος Ψαρίδης

Copyright © για την παρούσα έκδοση:
Εκδόσεις ΜΙΝΩΑΣ
Τ.Θ. 504 88, 141 10 Ν. Ηράκλειο, ΑΘΗΝΑ
τηλ.: 210 27 11 222 – fax: 210 27 11 056
www.minoas.gr • e-mail: info@minoas.gr

ISBN 978-618-02-1128-3

Περιεχόμενα

Κάτι σαν πρόλογος και εισαγωγή	12
[1] Όταν η Θέμις είχε κέφια	
Τα σιντόνια εις τιμήν ευκαιρίας. Γκιουζέλ πράγματα	17
Μου έκλεψαν το ταγκό!	21
Η καμινάδα	25
Σατανικές συμπτώσεις	28
Μία καθ' όλα ενδιαφέρουσα πρόταση	31
Έτσι, βρε, φέρονται στην πελατεία;	35
Ένα κοστούμι σωστό «κελεπούρι»	38
Κακό πράγμα η έμπνευση, κ. πταισματοδίκη!	42
Σας ορκίζομαι στο υπόλοιπο της τιμής μου!	46
Ζέστης συνεπεία	49
Τα είδη από τη Μάνη	51
Ο ράφτης και το απλήρωτο κοστούμι	55
Η προξενήτρα με τις ύποπτες προξενιές	58
Το νερωμένο γάλα... ..	61
Παίζαμε ταβλάκι. Γκίνια να πάρ' ο διάολος!	64
Το δράμα μιας καφετζούς... και ενός ερωτευμένου ανθρώπου	68
Ο «αρρεβωνιαστικός» και το φοβερό φάρμακο	70
Παρεξηγήσεων το ανάγνωσμα	74
Ένας ανεκδιήγητος καταστηματοάρχης	77
Μια απίθανη ιστορία που δεν έφτασε τελικά στα δικαστήρια	80
Αμάν, κύριε συνήγορέ μου! Βγάλε με αθώο... ..	82
[2] Τον άρτον ημών τον επιούσιον...	
Το παράπονο του Ειρηνοδίκη	86

Επάγγελμα: Φανοκόρος	88
Το μεράκι του ψωμά	90
Παλιά παπούτσια, παλιά ρούχα αγοράζω!	92
Τι φαΐ έχουν απόψε τ' αφεντικά;	96
Αχ αυτός ο Μιστοκλής!	100
Όταν οι μαγειρικοί σκούφοι ορθώθηκαν οργίλοι	103
Μπουγάδα δεν έχει, να εξηγιόμαστε	108
Αι πρόοδοι της Μαργαρούς	111
«Ζητείται δακτυλογράφος διά σοβαράν εργασίαν»	118
Μέρες ραδιοφώνου	120
Ο πασατεμπάς	122
Το δικαίωμα της ορέξεως	122
Εφημερίδες!	124
Ένας γκρουμ... θυμάται	126
Είπα μέτριο βραστό, παιδί μου, δεν είπα μέτριο!	129
Μπάνιο στα λαϊκά λουτρά. Όλα ομού δραχμές δύο	132
Τι βλέπει ο σοφέρ ενός αθηναϊκού ταξί	134
Όταν το ξύρισμα γίνεται μυσταγωγία ολόκληρη	139
Ένας κουρέας αξιολογεί την πελατεία του	142
Τα δαύματα της οδού Αθηνάς	146
Με συγχωρείτε, δεσποινίς. Πόσα σάς οφείλω, εν συνόλω;	152
Εξωφρενικές επιγραφές	155
Είσαι ο κ. Σέκερης; Κάποιος πρόγονός σου ήταν ζαχαροπλάστης!	160

[3] Τα πριν και τα μετά του γάμου

Περιποιείσθε αυτόν όσον δύνασθε	163
Ζητούνται σύζυγοι	165
Είμαι είκοσι δύο ετών και ονομάζομαι Φωφώ. Τα υπόλοιπα... αργότερα	167
Χαράς το πράμα! Είναι πόδια αυτά;	173
Κυνήγι γαμβρών στο Ν. Φάληρο	175
Όταν το σεξαπίλ είναι ελαττωματικό...	181
Τα σα εκ των σων σοι προσφέρω κατά πάντα και διά πάντα!...	185

Ένας καθ' όλα μουσικός γάμος	188
Νυφοπάζαρα της Αθήνας: στου Γιαννάκη	190
Νυφοπάζαρα της Αθήνας: Αίγλη	192
Ένας πλούσιος εραστής	196
Τι χούι κι αυτό, Θεέ μου, να μην του αρέσει ο παστουρμάς	198
Ποιος είναι τελικά ο ιδανικός σύζυγος	201
Σκέψου να μας διαβάσουν τη σκέψη τα δηλυκά (μπρρρ)	209
Ο δεκάλογος του καλού συζύγου	213
Και ποιος σε κρατάει;	214
Από το ημερολόγιο μίας νεονύμφου	215
Όταν η αλήθεια θριαμβεύει	217
Μια άμεμπτος κυρία	220
Audiatur et altera pars	223
Κι αν σου σηκώσει το φουστάνι της, αυτά 'ναι τα... τερτίπια!	225
Αν δεν σε θέλει	227
Κουμπάρος μου ήταν, κουβεντιάσαμε	230
Τα πριν και τα μετά τον γάμο	233

[4] Ε! Τι να κάνουμε; Είμαστε και ολίγον κιμπάρηδες

Άνθρωποι, σηκωθείτε να δείτε το γκιουβέτσι την ώρα που πάει στον φούρνο...	239
Κριτσανίζοντας το ροδοκόκκινο κοκορέτσι	250
Το στομάχι του Αθηναίου: «θαύμα ανθρωπίνης αντοχής»	252
Πάρε δύο κουταλιές αυγολέμονο και έκαμες το φρικασέ!	253
Η μαγειρική των ελληνικών οίκων διατελεί εις βάρβαρον κατάσταση	256
Να τον ακούτε τον... κοιλιόδουλο	257
Primum vivere, deinde philosophari	262
Οι συννυφάδες δοκιμάζουν μαύρο χαδιάρι	267
Αισθητικός περίπατος στην ενάλιο κοινωνία	268
Ο τσίρος	271
Ο μέγας κοιλιόδουλος: Το μπαρμπούνι	271
Η μουσική της Αγοράς: Το φιρίκι σαν κοπέλας μάγουλοοοοοο	273

Έτσι πουλιέται το κρέας. Σου γουστάρει; Πάρ' το	275
Εδώωω το γιάτσο!...	278
Ο θεϊκός λουκουμάς	281
Η διατροφή της γυναίκας είναι συνάρτηση της ηλικίας της	283
Λαϊκή, ένα ολοζώντανο ηθογραφικό κομμάτι της συνοικιακής Αθήνας	285
Χριστουγεννιάτικη βόλτα στην αγορά	292
Νεώτερον Λεξικό της Ελληνικής Γαστρονομίας	301
ΤΡΕΞΑΤΕ! ΤΡΕΞΑΤΕ!	305
[5] Στα ευαγή ιδρύματα της διασκέδασης	
Στα παριλίσια «ευαγή» ιδρύματα	312
Αααααφού ζώηηηη δεν έεεεχω! Σπαραξικάρδια ακούσματα από ανθρώπους με πολύ σεβντά...	321
Το τραγούδι θα το πη η Μαρίκα	325
Αφήστε μας επιτέλους, κύριε, να δούμε τη συνέχεια!	328
Ένας ακριβής και διασκεδαστικός καθρέφτης της ελληνικής φυλής	332
Αντώνης Μόλλας, ο ηγεμών του λαϊκού θεάτρου	334
Ο σωτήρας της χώρας είναι ο Καραγκιόζης	339
Καζούρα και πρόγκα στη Μάντρα του Αττίκ	342
Αβάντι! Νίτσα, Λίτσα, Φόφη, Κοκό. Μια επιδεώρηση ετοιμάζεται	350
Αχ αυτός ο τενεκές. Μου τσαλάκωσε το «ντο» νατουράλε! Το αμείλικτο υπερώ ασκεί κριτική...	363
Εδώ, κύριος, βλέπετε το βρέφος του Λίντμπερι, περί διά το οποίον οι ληστές έφαγαν τα λύτρα...	368
Υπαίθριος κινηματογράφος, το άπαντον της καλοκαιρινής ευτυχίας	370
Οι καταδικασμένοι σε νυκτερινή ευωχία	374
Ραντεβού με την Γκρέτα Γκάρμπο στο Μεταξουργείο	380
Στο σκοτάδι του σινεμά η θεωρία και η πρακτική της μυστικής απόλαυσης	384
Εις τον λαϊκό κινηματογράφο	388
Αχ, τι γλυκός που είναι ο Σόπες, σερί...	392

Επάγγελμα: κριτικός συναυλιών	394
Όταν η Ζοζεφίνα ξετρέλαινε την Αθήνα. «Τι γκαλάν άνθρωποι!»	396
Πάρε τη Νινή. Είναι θαύμα θαυμάτων για το καμπαρέ σου	402
Όταν αι απανταχού αρτίστες έσπευδαν στην παλιά Αθήνα για δόξα και... χρήματα	405
Η εξόφληση του λογαριασμού. Όχι, παίζουμε!	409
Το γλέντι των ταπεινών: Οι χοροί της γειτονιάς	411
Μπαμπέσικα τα μάτια σου... Λαϊκοί έρωτες τονισμένοι σε τραγούδια	419
Τι θα γίνει εκεί μέσα, ρε κουμπάρε; Ένας επαρχιώτης στο γήπεδο!	422
Σπάστου τη μύτηρη! Η εύθυμη όψη ενός πυγμαχικού αγώνα ...	428
Ο «Μαμούρ» φταρνίστηκε σήμερα και βήχει...	433
42 μέτρα πάνω από την Αθήνα!	441
Επίλογος	445
Βιβλιογραφία	447
Ευχαριστίες	451

Κάτι σαν πρόλογος και εισαγωγή

«Του Σιταρά Θωμά μας ημέραι αθηναϊκαί
Κι' εικόνες γλαφυρόταται, γελοιογραφικαί,
Εξώφυλλον μοναδικόν, καλλιτεχνία πρώτη
Και γέλια όπου γίνεται καινούριο το συκώτι
Πνευματικόν εντρύφημα, μεστόν φιλοκαλίας
Και άλατος και χάριτος και τόσης ποικιλίας
Αλλ' είναι περιττόν κανείς συστάσεις να σας κάνη
Για τέτοια κανακάρικα και πάνδημα βιβλία
Το διαπρέπον όνομα του πολυφράδμονος λογίου φθάνει».

Κάπως έτσι φαντάζομαι θα προλόγιζε ο Σουρής το καινούριο μου βιβλίο, αν έπαιρνε φυσικά το κατιτίς του, και κάπως έτσι, με όλη τη μετριοφροσύνη που με διακρίνει, θα έλεγα ότι πρέπει κι εγώ να σας προετοιμάσω γι' αυτό που ακολουθεί. Μεγάλες προσδοκίες!

* * *

Ξέρετε, όταν ήμουν μικρός, είχα μια μονομανία με τα δικαστήρια. Όποτε έβρισκα ευκαιρία χωνόμουνα στο τεράστιο και αφιλόξενο κτίριο της Σανταρόζα και παρακολουδούσα δίκες! Όλη την γκάμα, από πλημμελειοδικείο μέχρι κακουργιοδικείο. Πήγαινα τόσο τακτικά, που με είχαν μάθει και οι χωροφύλακες, και δεν ήταν λίγες οι φορές που μου υποδείκνυαν ό,τι πιο ενδιαφέρον «έπαιξε» εκείνη την ημέρα.

Τι γύρευα, δωδεκάχρονο παιδί, εκεί με τους μεγάλους; Μεταφερθείτε στη δεκαετία του '50, αγαπητοί αναγνώστες, και αναρωτηθείτε πού αλλού θα μπορούσε κανείς να έχει καλύτερη εικόνα της κοινωνικής

ζωής, της πραγματικής ζωής της πόλης. Ανωτάτη Έδρα Κοινωνικών Επιστημών!

Κάπως έτσι φαίνεται πως το «έβλεπαν» και οι παλιοί Αθηναίοι γιατί το δικαστικό ρεπορτάζ μονοπωλούσε τις δεκαετίες 1920-1940 το ενδιαφέρον των αναγνωστών όλου του Τύπου. Οι καλύτερες λογοτεχνικές πένες στρατολογούνταν, και πάλι δεν έφταναν...

Έχοντας συλλέξει τα πιο αντιπροσωπευτικά κείμενα από τις δικαστικές αίθουσες εκείνης της εποχής ξεκινώ το πρώτο μου κεφάλαιο:

Όταν η Θέμις είχε κέφια...

Άλλες εποχές. Κατηγορούμενοι και αντίδικοι συνομιλούσαν με τους δικαστές τους ακόμα και όταν απολογούνταν. Τους αποκαλούσαν «γιόκα μου» αν η διαφορά της ηλικίας το επέτρεπε! Και εκείνοι τους άκουγαν γεμάτοι ανθρωπιά και κατανόηση, όπως ήταν και το γενικό κλίμα. Κανείς δεν αισθανόταν πίεση χρόνου. Δεν ήταν λίγες οι φορές που και οι δικαστές αισθανόντουσαν την ανάγκη να γελάσουν με αυτά που άκουγαν. Συγκρατημένα βεβαίως και με το αναγκαίο μέτρο.

Σίγουρα από τις πρώτες ακόμα σελίδες που θα διαβάσετε θα αισθανθείτε διαφορετικά. Αισθήματα που τόσο μας λείπουν σήμερα...

* * *

Ξέρετε, όταν δεν ήμουν πια τόσο μικρός, αλλά αρκετά πιο μεγάλος και έτοιμος να ξεκινήσω τις πανεπιστημιακές σπουδές στο Μόναχο, είχα την εξής συγκλονιστική εμπειρία:

Οί Έλληνες φίλοι που με υποδέχτηκαν και μου υπέδειξαν τα κατατόπια της πόλης μού συνέστησαν να ξεκινήσω με την πλατεία του Δημαρχείου (Marienplatz) και την παρακείμενη παλιά αγορά (Viktualienmarkt).

Όταν βρέθηκα στην παλιά αυτή αγορά, που λειτουργεί από το 1807, μου έκανε εντύπωση, πέρα από την αφθονία των προσφερόμενων αγαθών, ένα άγαλμα που δεσπόζει του χώρου, αλλά και που γεννά τόσα ερωτήματα. Προς τι ο ανδριάντας μιας ταπεινής και ταλαιπωρημένης γυναικείας φιγούρας, που με το ένα χέρι κρατεί έναν παλιό κάδο με νερό και με το άλλο μια σκούπα;

Άγαλμα σε μια ταπεινή καθαρίστρια ή ύμνος σε οιονδήποτε εργαζόμενο σέβεται το επάγγελμά του, όσο ταπεινό και αν είναι αυτό! Είχα την αίσθηση ότι μόλις είχα ανακαλύψει ένα από τα μυστικά της επιτυχίας στη ζωή. Να κάνεις σωστά τη δουλειά σου. Να σέβεσαι και να τιμάς όσους κινούνται με τέτοιες αρχές.

Είχα την αίσθηση τα επόμενα χρόνια ότι αυτά συνέβαιναν μόνο στη Ευρώπη που πρωτοανακάλυπτα. Μεγάλο λάθος. Συνέβαιναν και στην παλιά Αθήνα! Με έκπληξη, ξεφυλλίζοντας παλιές εφημερίδες, διάβαζα για τις παλιές συντεχνίες των επαγγελματιών, τα περίφημα ρουφέτια. Πώς λειτουργούσαν, πώς έπαιρναν αμούστακα παλικαράκια και τους έβγαζαν σωστούς επαγγελματίες. Επαγγελματίες πρώτα με ήθος και μετά με γνώσεις. Επαγγελματίες που τιμούσαν τον εαυτό τους και το επάγγελμά τους...

Σ' αυτούς είναι αφιερωμένο το δεύτερο κεφάλαιο:

Τον άρτον ημών τον επιούσιον...

Και μη βιαστείτε να ρωτήσετε πώς σχετίζεται το πρώτο κεφάλαιο με το δεύτερο. Αν το πρώτο παρουσιάζει ένα γενικό πλαίσιο της καθημερινής ζωής, το δεύτερο ασχολείται με την πρώτη από τις τρεις βασικές αρχές γύρω από τις οποίες κινούνταν η ζωή των προγόνων μας.

Όπως εύστοχα διατύπωσε το σατιρικό περιοδικό *Πειρασμός*:

«Λεφτά, γυναίκες και κοιλιά
Είν' η καλλίτερη δουλειά».

* * *

Περνάμε έτσι στο τρίτο κεφάλαιο:

Τα πριν και τα μετά του γάμου

Εδώ ζητούνται σύζυγοι. Εδώ γνωρίζουμε τη Φωφώ. (Είμαι είκοσι δύο ετών και ονομάζομαι Φωφώ. Τα υπόλοιπα... αργότερα!) Εδώ παρακολουθείτε το κυνήγι γαμβρών στην πιο αποτελεσματική έκδοσή του. Προχωρούμε μετά σε μαθήματα για προχωρημένους, του τύπου: Όταν το σεξαπίλ είναι ελαττωματικό... Κάνουμε μαζί την πρακτική μας στα νυφοπάζαρα της Αθήνας, ξέρετε, στου Γιαννάκη και στην Αίγλη... Ακολουθούν

σπαρταριστές επιστολές νεανίδων στο κάλεσμά μας: Ποιος είναι τελικά ο ιδανικός σύζυγος; (Με μουσική υπόκρουση το σουξέ.)

«Θέλω μαμά, έν' αντρούλη
λίγο νοστιμούλη,
με ξανθά μαλλιά...»

Και άλλα πολλά έμμετρα και πεζά για να καταλήξουμε για άλλη μια φορά στη διαπίστωση «τελικά άκρη δεν βγάζεις!».

* * *

Με το τέταρτο κεφάλαιο ασχολούμεθα με τα γαστρονομικά (κοιλιά γαρ):

Ε! Τι να κάνουμε; Είμαστε και ολίγον κιμπάρηδες

Εδώ θα προσεγγίσουμε διεξοδικά το θέμα: Περί του ζητήματος του τρώγειν, του καλώς τρώγειν, του αφδόνως τρώγειν, του απλήστως περιδρομιάζειν, του ξεκοιλιάζεσθαι! Ένα ιδιαίτερα χορταστικό κεφάλαιο με πολλές εκπλήξεις.

* * *

Στα ευαγή ιδρύματα της διασκέδασης

Εδώ πραγματικά ξεπέρασα τον εαυτό μου. Μεγάλα κέφια! Και πού δεν σας πηγαίνω: Θέατρο, σινέ, συναυλίες, πυγμαχικούς αγώνες, ιπποδρομίες. PANTOY!

Κερασάκια στην τούρτα:

— Πλήρη παράσταση Καραγκιόζη με τον δεξιότηχνη Μόλλα

— Ένα βράδυ στη Μάνδρα του Αττίκ

— Στα παρασκήνια με τη Ζοζεφίνα Μπέικερ

— Σπαρταριστή περιγραφή ποδοσφαιρικού αγώνα ντέρμπι μεταξύ Παναθηναϊκού και Ολυμπιακού.

Έπειτα απ' όλα αυτά νομίζω δικαιούμαι να κλείσω έμμετρα:

«Όποιος φίλος του καλού ή όποια τ' αγοράση
Δεν εμπορεί καλλίτερα την ώρα να περάση

Σας βεβαιώνομεν κι' εμείς εν πάση συνειδήσει
Πως για τα φράγκα του κανείς δεν θα μετανοήση».

ΚΑΛΗ ΑΝΑΓΝΩΣΗ

ΥΓ.

Δύο λογάκια ακόμα, διαδικαστικά: Τα κείμενα μεταφέρονται με την τότε γραφή και σύνταξη, ώστε να παραμένουν πρωτότυπα. Απλώς, για να βοηθηθεί ο αναγνώστης, χρησιμοποιείται εδώ η μονοτονική γραφή. Λέξεις που είναι εντελώς άγνωστες σήμερα επεξηγούνται.

Ο ρυθμός και η σειρά με την οποία παρουσιάζεται το υλικό που συγκέντρωσα αποτελούν από μόνα τους ένα ακόμα χαρακτηριστικό του βιβλίου. Οι τίτλοι είναι αποκλειστικά δικής μου έμπνευσης, ώστε να υπογραμμιστεί μια ελαφρά σατιρική διάθεση, που ευτυχώς εξακολουθεί παρά το προχωρημένο της ηλικίας...

1

Όταν η Θέμις είχε κέφια

— Πάλι εδώ εσύ;

— Κύριε δικαστά, είμαι αθώος! Σας ορκίζομαι στο υπόλοιπον της τιμής μου...

Έχετε πάει ποτέ στα δικαστήρια; Όχι διά υπόθεσή σας, αλλά έτσι από περιέργεια. Περιέργεια να ζήσετε από κοντά εικόνες από την πραγματική ζωή. Δεν υπάρχει καλύτερο κοινωνικό σχολείο. Ανωτάτη έδρα κοινωνικών και ψυχολογικών σπουδών.

Σ' αυτό το κεφάλαιο θα σας πάω στη Σανταρόζα. Στο παλιό αυτό κτίριο συνεδρίαζαν παλιά τα πλημμελειοδικεία, το πταισματοδικείο, το αυτόφωρο πλημμελειοδικείο, το αισχροδικείο. Αν τελειώσουμε νωρίς, ίσως πεταχτούμε και στο ειρηνοδικείο στη Ζήνωνος.

Οι εφημερίδες έστελναν εκεί τις καλύτερες πένες, γιατί το δικαστικό ρεπορτάζ διαβαζόταν ανελλιπώς. Οι δικαστικές στήλες των εφημερίδων αποτελούν έτσι τον καλύτερο καθρέφτη της αθηναϊκής κοινωνικής ζωής.

Τα σιντόνια εις τιμήν ευκαιρίας.

Γκιουζέλ πράμματα

«Την είχε πρήξη την γυναίκα. Κάθε πρωί, ευθύς μετά την αναχώρησιν του συζύγου της, ερχόταν και εχτυπούσε το παράθυρό της. Έσπευδε εκείνη ν' ανοίξη και έβλεπε πάλιν τον μανδράχαλον να την χαιρετά με το γλυκύτερον μειδίαμα του κόσμου.

— Καλημέρα, μαντάμ.

— Πάλι εδώ;

Αθηναϊκά Νέα, 1933.

— Έχω κάτι σεντόνια φέρει τσοκ γκιουζέλ πράμματα. Αντελφός μου ιμπόριος έκανες, άμα ταξείντια πηαίνει, κρυφά ιπαπόρι έβγαينه, φτηνός πράμμα, μαντάμ. Να ιδής να τιρελλαθής.

— Είνε καλά;

— Πολύ καλά, μαντάμ.

— Για να δω.

— Έξω στο ιδρόμο ντεν ημπορώ να ανοίξω πακέττο, μαντάμ.

Άμα ιστυφύλακας περνά, εμένα ρωτήσει, κύριος πού τα εβρήκες μπε; Τι απάντησι να ιδώσω; Αντερφός μου λεθερευπόριος εκάνει; Άμα φυλακή εμένα και αντερφός μου να εβάλη.

Ήταν η πέμπτη φορά που ερχόταν αυτός ο ύποπτος έμπορος με το μυστηριώδες και γλυκύ του ύφος. Κάτω απ' την μασχάλην του κρατούσε ένα πακέττο όπου είχε τυλιγμένα τα περίφημα σεντόνια του, που προσέφερε υπό όρους ευνοϊκωτάτους.

Τον επέρασε μέσα στο σπίτι η γυναίκα. Άνοιξε τα σεντόνια. Ήσαν πράγματι κάτι λινά περίφημα, πρώτης τάξεως ευκαιρία.

— Πόσο τα δίνεις;

— Πενतिकόσες.

— Πόσο;

— Πενतिकόσες το ένα.

— Α, πολύ ακριβά. Αστειεύεσαι; Άμα πρόκειται να πληρώσω πεντακόσιες δραχμές το ένα πηγαίνω και τα παίρνω και από την αγορά. Μια φορά που είνε λαδρεμπόριο λέγε μια τιμή καλή να τα πάρω.

Εις το σημείον αυτό το μειδίαμα του εμπόρου έγινε ακόμη γλυκύτερον. Τα μάτια του επήραν τόνους γλυκασμών τέτοιους που η γυναίκα δεν ενδουσιάστηκε καθόλου. Κατάλαβε ότι ο πλανόδιος έμπορος των σενδονιών ήθελε να επεκτείνη την εμπορικήν του δράσιν και εις άλλους τομείς. Εφ' ω και επήρε ύφος ολίγον αυστηρόν και πολύ ταραγμένον:

— Λέγε. Γίνεται λιγώτερο;

— Ίνεται.

Εις τὸ δικαστήριον:

Ὁ πρόεδρος.— Ξέρεις, κατηγορούμενε, ποίαν πρηνὴν ἔχει ἡ διγαμία;

Ὁ κατηγορούμενος.— Δύο πεθεγές, κύριε πρόεδρε...

Από την Κυριακάτικη Βραδυνή, 1925.

— Πόσο;

— Χέρι σου είνε, μάτια μου. Άμα εμένα αφήσης λιγάκι μαλλιά σου καϊντέπω, ένα φιλάκι να σου εντίνω, σεντόνια, μεντόνια τζάμπα να σου ντώσω, γιαβρούμ.

— Βρε!

— Παρντόν, μαντάμ.

— Όξω!

— Μη με ντιώχνεις, μαντάμ. Εγώ καλό άντρωπο είμαι, άμα για σένανε μεγάλο σεβντά έχω. Χιτς κανένα μη φοβάσαι. Ιρωμένη μου τα γίνης, εγώ ισπίτι σου σεντόνια θα γεμίσω.

Ήταν τόσο αναιδής και τόσο απροσδόκητη η ερωτική αυτή εξομολόγησις του Αρμενίου, ώστε η γυναίκα έγινε θηρίο.

Ευρισκόταν όμως σε πραγματικώς δυσχερή θέσιν. Τι να κάνη; Να βάλη τις φωνές; Ήθελε να αποφύγη το σκάνδαλον. Να μη μιλήση; Έτρεμε μήπως έπαιρνε δάρρος ο Αρμένης.

Εξ άλλου το ότι μετέδωσε έρωτα σε ένα τόσον αξιοδρήνητον πρόσωπον δεν εκολάκευε καθόλου τον εγωισμό της, και το πρώτον πράγμα που εσκέφθη ήταν να αποκρύψη εντελώς από την γειτονιά όλη αυτή την δυσάρεστη περιπέτεια.

— Λοιπόν;

— Του είπα να φύγη διότι ο άντρας μου θα γύριζε όπου και να ήταν. Ετρομοκρατήθηκε, σηκώθηκε, εμάζεψε τα σεντόνια του και έφυγε. Την επομένη το πρωί όμως, κ. πρόεδρε, νάτος πάλι έξω απ' το παράθυρό μου, και πάλιν με τα σεντόνια του.

— Σ' ενόχλησε πάλιν;

— Πώς.

— Δεν τον έδιωξες;

— Του είπα να μη ξαναπατήση διότι θα ειδοποιούσα τον άντρα μου.

—Του είπα να φύγει διότι ο άντρας μου θα γύριζε όπου και να ήταν.

της και το άλλο πρωί εφώναξε μέσα τον ερωτευμένον έμπορο. Το αποτέλεσμα ήταν να γίνη ο Αρμένης κατάμαυρος στο ξύλο.

—Σήκω επάνω εσύ.

—Βάι-βάι-βάι.

—Άφησε τα βάι-βάι. Τι είναι αυτά τα πράγματα που κάνεις ε; Δεν ντρέπεσαι;

—Ισχύλο πολύ έφαγα.

—Πολύ καλά σου κάνανε.

—Γιάξουνε μπε.

—Πώς;

—Μάτι μού ιπρήξανε.

—Πολύ καλά σου κάνανε.

—Ντε ιφταίω εγώ, γιαβρούμ.

—Αλλά ποιος φταίει;

—Τιμιστοκλής.

—Ποιος;

Εφοβήθηκε, έφυγε, αλλά την επομένη ξαναγύρισε.

—Και γιατί δεν εφώναζες κανένα;

—Φοβόμουνα το σκάνδαλο, κ. πρόεδρε. Και εκτός αυτού είνε η γελοιοποίησις. Θα με κοροΐδευαν οι γειτόνισσες μ' αυτή την περιπέτεια και ύστερα οι άνθρωποι αυτοί άμα ανοίξουν το στόμα τους δεν τους κρατάει κανένας. Μια γυναίκα δεν βγαίνει ποτέ κερδισμένη από τις δουλειές αυτές όπως και να φερθή.

Αλλά ο Αρμένης ήταν, φαίνεται, τόσο πολύ ερωτευμένος ώστε δεν εννοούσε να το βάλη κάτω. Ερχόταν και ξαναερχόταν κάθε φοράν με σινδόνια περισσότερα και ακριβώτερα.

Όπου η γυναίκα έχασε πλέον την υπομονήν της, ειδοποίησε τον άντρα

—Φίλος μου. Τιμιστοκλής. Μου λέει Αράμ υναίκα τούτη καλό πράγμα ένεται, άμα ένα ντύο σεντόνια ντώσης ιρωμένη σου να εκάνης. Ιμένα, μου λέει, έξη μήνες τρελλό έρωτα, είχε, κουζούμ, γιατί κάλιτσες της ιπήαινα, λαδιρεμπόριος ιγόραζα, τζάμπα τής έντινα. Και όταν μάτι μου μαύρο ικάνανε, ισχύλο ιπρήξανε, Τιμιστοκλής κοιλιάς του από τα έλοια ικράταγε.

—Α, έτσι.

—Έτσι βέβαια.

—Σου την έσκασε ο φίλος σου.

—Μάλιστα.

—Και τα σεντόνια πού τα βρήκες;

—Αγορά τα ηγόρασα τσοκ μπουγουή λαχτάρα έπαδα, κουζούμ. Άφισέ με τώρα να πιαίνω ισπίτι μου, πρόερτο εφέντη.

Αλλά δεν τον αφήνει καθόλου να πάη σπίτι του ο πρόερτος εφέντης. Είκοσι ημέρες κράτησιν του βάζει. Και τούτο εκτός από το ξύλο που έφαγε.

—Και ντεν είνε μόνο το ισχύλο που έφαγα, κύριε πρόερτε. Αλλά ένα σιντόνι μού το φάανε. Άντρας της κυρίας πολύ τυμωμένο έκανε, σιντόνι έπνιξε. Βάι-βάι, χιτς!»

Ακρόπολις, 1940, Δ.Ψ.

— Έχω γράψη δέκα ταγκό. Το «Απόψε τα μεσάνυχτα», την «Μπουτονιέρα», το «Αλληλούια, μικρή μου», το «Έσπασε το γοβάκι σου στο δρόμο».

Μου έκλεψαν το ταγκό!

«Περί κλοπής επρόκειτο. Καταλαβαίνετε όμως την έκπληξι του προέδρου όταν ο μηνυτής άρχισε να ομιλή για το αντικείμενον της κλοπής:

—Μου έκλεψαν το ταγκό!

—Τι σου έκλεψε είπες;

—Το ταγκό!

—Τι πράγμα είν' αυτό;

Τι πράγμα είν' αυτό; Ανοίγει τόσα κάτι μάτια ο μηνυτής και καταπλήσσεται βλέπων τον πρόεδρον καταπλησ-

σόμενον. Και απορεί βλέπων τον πρόεδρον απορούντα. Και δυσφορεί βλέπων τον πρόεδρον δυσφορούντα.

—Το ταγκό, κ. πρόεδρε.

—Εξηγήσου!

—Την μουσική μου!

—Α!

—Καταλάβετε;

—Α, α!...

—Έγραφα εγώ ένα ταγκό.

—Και σου έκλεψε την μουσικήν. Δηλαδή έγραψε κι' εκείνος ταγκό, ας πούμε έτσι, και η μουσική του ταγκού είνε όμοια προς την ιδικήν σου.

—Ίδια!

—Εντελώς;

—Απολύτως! Εκαθήμην, κ. πρόεδρε, εις ένα κέντρον και ήκουα την ορχήστραν. Εξαίφνης ακούω και παίζουν ένα κομμάτι, το δικό μου. Οι φίλοι μου μάλιστα, που ήσαν μαζί μου, από τις πρώτες νότες μού έκλεισαν το μάτι υποδέτοντες ότι ο μαέστρος με είδε εκεί εις την γωνίαν που εκαθόμουν και το έπαιξε προς τιμήν μου. Αλλά εξαίφνης ακούω τον ντιζέρ να λέη λόγια εντελώς άσχετα προς τα δικά μου.

—Δηλαδή;

—Οι στίχοι ήσαν άλλοι.

—Δεν ήσαν οι δικοί σου;

—Όχι. Τους εσημείωσα.

Τραβά από την τσέπην του ένα χαρτί και με μεγάλην οργήν διαβάζει κατά τρόπον μουσικόν:

*Έλα, Λιλή,
Αμαρτωλή
Έλα και μόλις έρθης
Λιλή. Λιλή.
Αμαρτωλή.
Θα γίνουν όλα
Ηλί! Ηλί!*

Ξύνει την φαλάκρα του ο πρόεδρος και ξηροβήχει:

—Δικοί σου είνε οι στίχοι;

Εξαγρίωσις.

—Προς Θεού! Αφού σας είπα. Οι στίχοι αυτοί, τους οποίους ήκουσα τραγουδούμενους επάνω σε μουσική δική μου, με εξύνισαν! Ιδού οι δικοί μου οι στίχοι.

Και ο νεαρός άγνωστος μουσικός και μηνυτής βγάξει το πορτοφόλι, τραβά με δρασκευτικήν ευλάβειαν από μέσα ένα χαρτί και διαβάζει:

*Λειλά. Λειλά
Μπακαταμπρά
Μέσα στου Νείλου τα νερά
Μπακαταμπρά
Έχεις στα μάτια την νυχτιά
Και στα μαλλιά σου τα ριχτά
Και τα αιθέρια
Του ουρανού τ' αστέρια!*

Διπλώνει ύστερα το χαρτί, το ξαναβάζει στην τσέπη και αφήνει μισού λεπτού εντυπωσιακήν σιγή, για να δώση τόσο στο δικαστήριο τον καιρόν να κάνη την σύγκρισιν. Είνε δε τόσο βέβαιος για την συντριπτικήν υπεροχήν των ιδικών του στίχων ώστε έχει το ύφος ανθρώπου που εδιάβασε πρώτα, ας πούμε, ένα ποίημα ανοήτου σουρρεαλιστού και ύστερα αμέσως ένα απόσπασμα από τον Φάουστ.

Δυστυχώς όμως η προκληθείσα εντύπωσις δεν ήταν όπως την επερίμενε ο ταγκοποιητής. Ο πρόεδρος ανίδεος και αμήνητος εις τα μυστήρια της ταγκοποιήσεως ρωτά:

—Μπακαταμπρά;

—Μάλιστα.

—Τι θα πη αυτό;

—Είνε εβραϊκό.

—Εβραϊκό;

—Μάλιστα. Διότι πρόκειται περί Εβραίας της Αιγύπτου.

—Α, μάλιστα! Τώρα καταλαβαίνω.

Ο τρόπος όμως με τον οποίον ξύνει πάλι την φαλάκραν του ο πρόεδ-

Ο έτερος διάδικος αναχωρών και «μουρμουρίζων κατά φρένα και θυμόν».

δύο ταγκό ισχυρίζεται ότι μοιάζουν με ένα ισπανικό ταγκό, το οποίον πάλιν μοιάζει με ένα αργεντινό ταγκό, τα οποία ήκουσε από ραδιόφωνον ως Βιεννέζικα... βαλς!

— Βαλς;

— Μάλιστα, κ. πρόεδρε.

— Τι διαφορά έχει το βαλς από το ταγκό;

— Ζήτημα ρυθμού. Ήταν ταγκό σε ρυθμό βαλς (και χαριτολογών): Μελωδία επισκόπου και καρδιά μυλωνά!...

Ούτε το αστέιο μπορεί να καταλάβη ο πρόεδρος. Εξ ου και ο μάρτυς προθυμοποιείται να το τραγουδήση προ του δικαστηρίου για να του δείξη. Αλλά ο πρόεδρος δηλοί αυστηρώς ότι απαγορεύονται τα άσματα εντός του δικαστηρίου και καλεί τον κατηγορούμενον να απολογηθή.

— Έκλεψες το ταγκό;

— Όχι.

— Τότε τι έκλεψες;

δρος δείχνει ότι όχι μόνον σοφώτερος δεν έγινε, αλλά και τα περιέπλεξε τα πράγματα ακόμα περισσότερο.

Καλεί μερικούς μάρτυρας εκεί, ταγκογράφους και ταγκομαθείς, οι οποίοι εκδέτουν τας ταγκοδεωρίας των με την πρέπουσαν εις το δέμα σοβαρότητα.

Ναι μεν η μουσική μοιάζει ολίγον εις κουπλέ, ναι μεν έχει και το ρεφραίν κάποιαν ομοιότητα, αλλά δεν μπορούν να βάλουν και το χέρι στην καρδιά και να διαδηλώσουν ενόρκως ότι ο κατηγορούμενος έκλεψε το ταγκό του από τον μηνυτήν.

Αυτά τα ταγκά είνε πράγματα που μοιάζουν τόσο πολύ, ώστε δύσκολο να ξεκαθαρίση κανείς από την μελωδιάν την μελωδική κλοπήν. Ένας μάλιστα από τους μάρτυρας ακούσας και τα

— Τίποτε, κ. πρόεδρε. Έχω γράψη δέκα ταγκό. Το “Απόψε τα μεσάνυχτα”, την “Μπουτονιέρα”, το “Αλληλούια, μικρή μου”, το “Έσπασε το γοβάκι σου στο δρόμο”.

— Αρκετά.

— Και πολλά άλλα, μεταξύ των οποίων το “Κρύωσες πάλι χτες το βράδυ” εσημείωσε πολύ μεγάλην επιτυχίαν. Λοιπόν ήταν δυνατόν να κλέψω εγώ το ταγκό του κυρίου;

Ήταν δυνατόν; Ποτέ. Το δικαστήριον αμφιβάλλει και απαλλάσσει. Και οι διάδικοι βγαίνουν από το δικαστήριον πολλά ταγκό μουρμουρίζοντες κατά φρένα και θυμόν».

Ακρόπολις, 1940, Δ.Ψ.

Η καμινάδα

«Ευγενής ήταν ο φουκαράς. Αλλά εδώ πέρα, όπως ενεφανίζοντο τα πράγματα, δεν εχωρούσε και πολλή ευγένεια. Στον κινηματογράφο συνέβαινε η ιστορία. Μπροστά του δηλαδή, υψωνόταν μια τεράστια καμινάδα και του έκλεινε σχεδόν ολόκληρη την θέαν της οδόνης.

Να φύγη; Επλήρωσε ο φουκαράς. Ν’ αλλάξη θέσιν; Φίσκα ήταν η αίδουσα. Εκαδόταν λοιπόν εκεί εν μεγάλη απορία και πότε έκλινε την κεφαλήν προς τα δεξιά, πότε προς τα αριστερά και πότε ξελαιμιαζόταν για να καταφέρη να παρακολουθήση τα επί της οδόνης τεκταινόμενα.

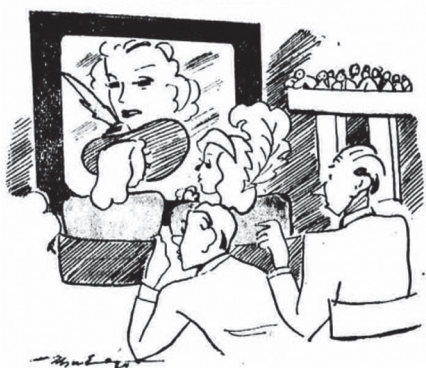
Μέχρις ενός σημείου ούτε καν ετόλμησε να κάνη καμμίαν παρατήρησιν. Περιώριζε απλώς τας διαμαρτυρίας του εις ελαφρότατον και διακριτικόν ξηρόβηχα, για να αντι-

— Μ’ έβρισε!

— Τι σου είπε δηλαδή;

— Τα χειρότερα των πραγμάτων! Τέτοια λόγια δεν θα μπορούσε να πη όχι μια κυρία καθώς πρέπει, αλλά ούτε και μια του δρόμου ακόμη!

Κλασική «καμινάδα» στο σινέ.

ληφθή η μπροστινή κυρία ότι κάποιος υπέφερε εξ αιτίας του καπέλλου της, να γυρίση, να τον λυπηθή και να λάβη τελοσπάντων κάποιο μέτρον.

Η κυρία όμως που εκαδόταν εμπρός αγρόν ηγόραζε. Είχε επάνω στο κεφάλι της κάτι μεταξύ καμινάδας και κατσαρόλας μαύρης, που η ίδια μεν θα ωνόμαζε ασφαλώς καπέλλο, πας δε τρίτος αίσχος.

Η γνώμη των τρίτων όμως σ' αυτές τις περιστάσεις, ως γνωστόν, ουδένα

ρόλον παίζει, διότι πρώτον ουδείς έχει το θάρρος να την πη μετά παρησίας και δεύτερον και αν την πη ακόμα, καμμία κυρία που σέβεται τον εαυτό της δεν θα την πάρη στα σοβαρά.

Διότι από την στιγμήν που ένα θήλυ θα νομίση ότι αυτό που φορεί στο κεφάλι είνε καπέλλο, και δή καπέλλο ωραίο, ούτε ο ίδιος ο Θεός δεν μπορεί να της κλονίση την πεποίθησιν.

Σκοπός άλλωστε όλων των πραγμάτων που φορούν οι γυναίκες δεν είνε να αρέσουν, αλλά να ελκύσουν την προσοχήν. Και από της απόψεως αυτής το καπέλλο της κυρίας όχι μόνο την προσοχήν επροκαλούσε, αλλά και την αγανάκτησιν. Συνεπώς από της απόψεως της κυρίας το καπέλλο είχε εκτελέση πέρα-πέρα τον προορισμόν του, και αν ήξερε η κυρία μέχρι ποίου σημείου ήταν εξαγριωμένος ο κύριος που εταλαιπωρείτο από πίσω της, θα ήταν ασφαλώς κατενδουσιασμένη.

Αλλά είνε γνωστόν ότι τα θήλα πολύ δύσκολα καταλαβαίνουν ποίας εντυπώσεις προκαλούν. Νομίζουν πάντα ότι μόνον γοητείαν αποπνέει η ύπαρξις των, και από εκεί και πέρα δεν πολυφροντίζουν να

Τὰ δυσάρεστα τῶν συμμοῦ

Θεατρική «καμινάδα» περιγράφουσα με τον πιο κατανοητό τρόπο πώς δεινοπαθούσαν οι άρρενες θεατές.

πολυεμβαδύνουν στις γνώμες και τις κρίσεις του πλησίον.

Εξηρόβηχε λοιπόν ο κύριος. Τίποτε. Και πάλιν εξηρόβηχε. Και πάλιν τίποτε. Εξελαμιαζόταν. Χαμπάρι. Υπέφερε. Τίποτε. Όπου πλέον, επειδή ντρεπόταν οπωσδήποτε να μιλήση απ' ευθείας, άρχισε να βήχη ακόμη εμφανέστερα για να κάνη αντιληπτή την δυσφορίαν του. Αλλά με την εκδήλωσιν αυτήν δεν κατάφερε τίποτε άλλο παρά να προκαλέση την δυσφορίαν της κυρίας, η οποία, αγνοούσα πέρα-πέρα τον σκοπόν του επιμόνου βήχα, εγύρισε δε μίαν στιγμήν λίαν θυμωμένη:

—Επί τέλους, κύριε!

Ο άνθρωπος κατεπλάγη:

—Παρακαλώ.

Η κυρία εξηγήθη:

—Μπορείτε επί τέλους να μη βήχετε μέσα στ' αυτιά μας. Ορίστε κατάστασις! Αν είστε κρουολογημένος να καθήσετε σπίτι σας και να μην έρχεστε εδώ και ενοχλήτε τον κόσμον!

Ήταν τόσοσν απροσδόκητον αυτό, ώστε ο κύριος με τον βήχα προς στιγμήν τα έχασε. Όταν συνήλθε του ήλθε η ασυγκράτητος επιθυμία να σηκωθή και ν' αρπάξη το θήλυ από τον λαιμόν. Αλλά σωφρονέστεραι σκέψεις επεκράτησαν στο μυαλό του και είπε:

—Δεν είμαι κρυωμένος, κυρία μου!

—Μπα;

—Καθόλου κρυωμένος.

—Τότε λοιπόν γιατί μας ενοχλείτε μ' αυτό τον ξηρόβηχα;

—Ενόμισα, είπε με πείσμα ο κύριος, ότι θα καταλαβαίνατε ότι υποφέρω εξ αιτίας του καπέλλου σας, που υψώνεται μπροστά μου και δεν μ' αφήνει να δω τίποτε.

Και συνεπλήρωσε ακόμα πιο πολύ νευριασμένος:

Τὸ καπέλλο

Στὸ ὑπαίθριο σινεμά! — Ἡ κωμικοτραγικὴ σκηνή. — Πίλος.... ταμινιέρα!

Ἡ σκηνὴ δὲν ἐπαίχτετο γὰρ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, — ἐπαίχτετο καὶ διδραματιζέτο κάτω, στὴν πλατεία.

Ἴδου τὸ δράμα...
Στὸ πρῶτο ἐπρόβλετο μίαν ἀσημαντὴταινίαν "Ερώτες... μαρκησιόν. Σὺ γὰρ πρῶτης Φίλιμ σασχέτολε. Κρυοπάγημα. Χριστὸν κορδέλλας.

Ἦτοι:
Ταχινόσουπα σινεμά...
Ὁ μαρκησιός ἤματι τὴν μαρκησιὸν καὶ ἡ μαρκησιὸν ἤματι τὸν μαρκησιόν. Ἄπατη καὶ τῶν γονέων. — Ἄμάν!

Ἐξάφνα, μίαν γιγατιαία ιταριτάνα, φοβερὸν διαστάσιον ἤλθε καὶ ἐκάθησε. Δὲν τὴν ἔβλεπε τὸ ὄρεισιδον ὄψος τῆς ἡτο πεποικισμένη κατὰ τὴν κούτραν τῆς καὶ με τερροσίαν καπελλαδοῦσαν, ὄρθην ἐπὶ τοῦ κροτοῦ καὶ ἀπειλητικῶς ἐστραμμένη πρὸς τὰ σφύρατα, ὡς ταμινιέραν ἀτροπολοῦσαν.

Ἦτο πῖλος παλαιῶ συστήματος, ἀπὸ ἐκείνου, ποῦ ἐφοροῦσαν οἱ γιγατιάδες μὰς στὸ 1900, — καπέλλο μὲ συνίχαιαν, ὡς μογκολφιέριος σφαίρα.

Ἐνοεῖται, ὅτι μόλις ἐνεθρονίσθη ἡ ἀρχαιολογικὴ αὐτὴ κυρία, ἀμέσως ἀπέκρυψε τὸ ἡμισυ τῆς ὀδοῦ. Ἦτο — ἀπαράλακτα! ὡς νὰ ἐκάλυψε τὸ κινηματογραφικὸ σενδὸν ἕνα πλωρὸν σύνιφο, ποῦ ἐσκέπασε καὶ ἐξηφάνισεν ὅλους τοὺς κινηματογραφικοὺς ἀστέρας.

Κρουγαὶ ἠκούσθησαν:

—Δὲν βλέπω!

—Δὲν εἶναι κατάστασις αὐτὴ!

—Καπέλλο εἶναι αὐτὸ, βρε χριστιανὴ μου, ἦ... Ζέπελιν;

—Βγάλε το!...

—Κυρία! Βγάλε τὸ καπέλλο σου!

—Γιατί;

—Δὲν βλέπω μὲ!

Ἦτο πῖλος παλαιῶ συστήματος, ἀπὸ ἐκείνου, ποῦ ἐφοροῦσαν οἱ γιγατιάδες μὰς στὸ 1900, — καπέλλο μὲ συνίχαιαν, ὡς μογκολφιέριος σφαίρα.

Ἐνοεῖται, ὅτι μόλις ἐνεθρονίσθη ἡ ἀρχαιολογικὴ αὐτὴ κυρία, ἀμέσως ἀπέκρυψε τὸ ἡμισυ τῆς ὀδοῦ. Ἦτο — ἀπαράλακτα! ὡς νὰ ἐκάλυψε τὸ κινηματογραφικὸ σενδὸν ἕνα πλωρὸν σύνιφο, ποῦ ἐσκέπασε καὶ ἐξηφάνισεν ὅλους τοὺς κινηματογραφικοὺς ἀστέρας.

Κρουγαὶ ἠκούσθησαν:

—Δὲν βλέπω!

—Δὲν εἶναι κατάστασις αὐτὴ!

—Καπέλλο εἶναι αὐτὸ, βρε χριστιανὴ μου, ἦ... Ζέπελιν;

—Βγάλε το!...

—Κυρία! Βγάλε τὸ καπέλλο σου!

—Γιατί;

—Δὲν βλέπω μὲ!

Ἦτο πῖλος παλαιῶ συστήματος, ἀπὸ ἐκείνου, ποῦ ἐφοροῦσαν οἱ γιγατιάδες μὰς στὸ 1900, — καπέλλο μὲ συνίχαιαν, ὡς μογκολφιέριος σφαίρα.

Ἐνοεῖται, ὅτι μόλις ἐνεθρονίσθη ἡ ἀρχαιολογικὴ αὐτὴ κυρία, ἀμέσως ἀπέκρυψε τὸ ἡμισυ τῆς ὀδοῦ. Ἦτο — ἀπαράλακτα! ὡς νὰ ἐκάλυψε τὸ κινηματογραφικὸ σενδὸν ἕνα πλωρὸν σύνιφο, ποῦ ἐσκέπασε καὶ ἐξηφάνισεν ὅλους τοὺς κινηματογραφικοὺς ἀστέρας.

Κρουγαὶ ἠκούσθησαν:

—Δὲν βλέπω!

—Δὲν εἶναι κατάστασις αὐτὴ!

—Καπέλλο εἶναι αὐτὸ, βρε χριστιανὴ μου, ἦ... Ζέπελιν;

—Βγάλε το!...

—Κυρία! Βγάλε τὸ καπέλλο σου!

—Γιατί;

—Δὲν βλέπω μὲ!

Ἦτο πῖλος παλαιῶ συστήματος, ἀπὸ ἐκείνου, ποῦ ἐφοροῦσαν οἱ γιγατιάδες μὰς στὸ 1900, — καπέλλο μὲ συνίχαιαν, ὡς μογκολφιέριος σφαίρα.

Ἐνοεῖται, ὅτι μόλις ἐνεθρονίσθη ἡ ἀρχαιολογικὴ αὐτὴ κυρία, ἀμέσως ἀπέκρυψε τὸ ἡμισυ τῆς ὀδοῦ. Ἦτο — ἀπαράλακτα! ὡς νὰ ἐκάλυψε τὸ κινηματογραφικὸ σενδὸν ἕνα πλωρὸν σύνιφο, ποῦ ἐσκέπασε καὶ ἐξηφάνισεν ὅλους τοὺς κινηματογραφικοὺς ἀστέρας.

Κρουγαὶ ἠκούσθησαν:

—Δὲν βλέπω!

—Δὲν εἶναι κατάστασις αὐτὴ!

—Καπέλλο εἶναι αὐτὸ, βρε χριστιανὴ μου, ἦ... Ζέπελιν;

—Βγάλε το!...

—Κυρία! Βγάλε τὸ καπέλλο σου!

—Γιατί;

—Δὲν βλέπω μὲ!

Ἦτο πῖλος παλαιῶ συστήματος, ἀπὸ ἐκείνου, ποῦ ἐφοροῦσαν οἱ γιγατιάδες μὰς στὸ 1900, — καπέλλο μὲ συνίχαιαν, ὡς μογκολφιέριος σφαίρα.

Ἐνοεῖται, ὅτι μόλις ἐνεθρονίσθη ἡ ἀρχαιολογικὴ αὐτὴ κυρία, ἀμέσως ἀπέκρυψε τὸ ἡμισυ τῆς ὀδοῦ. Ἦτο — ἀπαράλακτα! ὡς νὰ ἐκάλυψε τὸ κινηματογραφικὸ σενδὸν ἕνα πλωρὸν σύνιφο, ποῦ ἐσκέπασε καὶ ἐξηφάνισεν ὅλους τοὺς κινηματογραφικοὺς ἀστέρας.

Κρουγαὶ ἠκούσθησαν:

—Δὲν βλέπω!

—Δὲν εἶναι κατάστασις αὐτὴ!

—Καπέλλο εἶναι αὐτὸ, βρε χριστιανὴ μου, ἦ... Ζέπελιν;

—Βγάλε το!...

—Κυρία! Βγάλε τὸ καπέλλο σου!

—Γιατί;

—Δὲν βλέπω μὲ!

Ἦτο πῖλος παλαιῶ συστήματος, ἀπὸ ἐκείνου, ποῦ ἐφοροῦσαν οἱ γιγατιάδες μὰς στὸ 1900, — καπέλλο μὲ συνίχαιαν, ὡς μογκολφιέριος σφαίρα.

Ἐνοεῖται, ὅτι μόλις ἐνεθρονίσθη ἡ ἀρχαιολογικὴ αὐτὴ κυρία, ἀμέσως ἀπέκρυψε τὸ ἡμισυ τῆς ὀδοῦ. Ἦτο — ἀπαράλακτα! ὡς νὰ ἐκάλυψε τὸ κινηματογραφικὸ σενδὸν ἕνα πλωρὸν σύνιφο, ποῦ ἐσκέπασε καὶ ἐξηφάνισεν ὅλους τοὺς κινηματογραφικοὺς ἀστέρας.

Κρουγαὶ ἠκούσθησαν:

—Δὲν βλέπω!

—Δὲν εἶναι κατάστασις αὐτὴ!

—Καπέλλο εἶναι αὐτὸ, βρε χριστιανὴ μου, ἦ... Ζέπελιν;

—Βγάλε το!...

—Κυρία! Βγάλε τὸ καπέλλο σου!

ΣΕΡΛΟΚ ΧΟΛΜΣ

Ἐθνικὴ, 1937.

—Επί τέλους, κυρία μου, δεν επλήρωσα εισιτήριο για να έλθω να δω το καπέλλο σας!

Ω!... φαίνεται πως ο άνθρωπος με τα οργίλα λόγια του διερμήνευσε επακριβώς το δημόσιον αίσθημα. Διότι με τις τελευταίες λέξεις του μια έκρηξις γέλωτος ηκούσθη σε ακτίνα πέντε μέτρων – μια έκρηξις ιλαρότητας που ήταν πέρα-πέρα επιδοκιμασία του κυρίου και αποδοκιμασία της κυρίας.

Αυτό ήταν που εξηγήριωσε περισσότερο την κυρίαν.

—Μ' έβρισε!

—Τι σου είπε δηλαδή;

—Τα χειρότερα των πραγμάτων! Τέτοια λόγια δεν θα μπορούσε να πη όχι μια κυρία καθώς πρέπει, αλλά ούτε και μια του δρόμου ακόμη!

Η κυρία όμως είπε άλλα:

—Αυτός μ' έβρισε.

—Τι σου είπε δηλαδή;

—Κατσικά!

—Μπα;

—Μάλιστα, κύριε δικαστά, σας ορκίζομαι ότι με είπε κατσικά, εμένα τώρα που ο άντρας μου είναι τμηματάρχης και με ξέρει τέτοιος κόσμος!

Τελospάντων διατάραξις της τάξεως ήταν. Ουδείς νόμος και καμιά αστυνομική διάταξις απαγορεύει στις κυρίες να φορούν καμινάδες στα κεφάλια. Εφ' ω και ως δημιουργός της φασαρίας και της διαταράξεως της τάξεως εκρίθη ο δυστυχής κύριος. Εκατό δραχμές πρόστιμο επλήρωσε.

Και στενάζει ακόμα υποδέτω ο δυστυχής. Και όπου δει κεφάλι γυναικείο με καπέλλο αλλάζει δρόμο για να μη κάνη φόνον...»

Ακρόπολις, 1940, Δ.Ψ.

Σατανικές συμπτώσεις

«Ένα μακρύ σαγόνι ακουμπούσε εις μίαν παλάμην και άκουγε με αδιάπτωτον αδιαφορίαν τα λεγόμενα. Εις μίαν στιγμήν όμως η παλάμη μετετέθη, το σαγόνι μετετοπίσθη και ήχησε ερωτηματικόν από την έδραν του εισαγγελέως:

—Ωστε, λοιπόν, σου εφέρθη κατά τρόπον σκαιόν, σε έβρισε, σε εσκამπίλισε και σε επέταξε στον δρόμο ο κύριός σου, χωρίς να σε πληρώση;

—Μάλιστα.

— Και αυτά την πρώτην ημέραν της προσλήψεώς σου ως υπηρετριάς στο σπίτι του.

—Μάλιστα.

— Και η κυρία σου συνεφώνησε μαζί του, και παρ' όλον ότι αυτή σε προσέλαβε και σου έκανε την συμφωνίαν, δεν εφρόντισε να σε υποστηρίξη καθόλου.

—Μάλιστα.

Τα τρία ερωτηματικά ανήκουν στην εισαγγελική αρχήν. Τα αντίστοιχα τρία “μάλιστα” ανήκουν εις την εξεταζομένην υπηρετρίαν. Είνε μάλιστα το κάθε “μάλιστα” εντονώτερον από το προηγούμενον, ζωηρότερο και θρηνωδέστερον. Το τρίτον “μάλιστα” μάλιστα είνε εμποτισμένο με τόσο δραματικό χρώμα, ώστε σηκώνει κύματα οίκτου εις το ακροατήριο, που συμπαθεί πάντα τα δύματα – ιδίως όταν ανήκουν στο ωραίον φύλον.

Η εισαγγελική αρχή όμως δεν είνε συνηθισμένη εις εύκολες συγκινήσεις. Το καθήκον αμβλύνει τα αισθήματα εις το σκληρόν αυτό επάγγελμα:

—Έτσι λοιπόν.

—Μάλιστα.

— Και γιατί ο κύριός σου σου συμπεριεφέρθη με αυτόν τον τρόπον; Αφού μάλιστα, καθώς λες, ήταν η πρώτη ημέρα της προσλήψεώς σου στο σπίτι του, και αφού δεν σε είδε παρά διά πρώτην φοράν το πρώτον μεσημέρι της προσλήψεώς σου;

Ο πρόεδρος εκπλήσεται και ρίχνει πλάγιον βλέμμα στον εισαγγελέα. Αφοσιωμένος κατά την ώραν της καταθέσεως τις οίδη εις ποίους ρεμβασμούς, πλάθων εις το μυαλό του τις οίδη ποίου είδους ρητορικούς καταπέλτας, ο κ. εισαγγελεύς δεν επρόσεξε την κατάθεσιν της υπηρετριάς από την αρχήν. Εφ' ω και ο πρόεδρος με όλον τον σεβασμόν που επιβάλλει η θέσις του προς την θέσιν του κ. εισαγγελέως τού παρατηρεί:

—Μου εσύστησαν λοιπόν την κυρίαν Πονηρού, πολύ καθώς πρέπει...

Ο χαριτόβρυτος
Κος Κωστάκης.

—Μα απήντησε επ’ αυτού.

—Δεν πειράζει.

—Θέλετε να επαναλάβη;

—Λεπτομερέστερον!

Και η υπηρέτρια τα εξηγεί όσον μπορεί λεπτομερέστερον διά μίαν ακόμη φοράν και διά λογαριασμόν τής προς στιγμὴν αφαιρεθείσης εισαγγελικής αρχής:

—Ἦμουν εἰς ἓνα σπίτι υπηρέτρια τῆς κυρίας Φιφῆς. Εἶνε χήρα και στριμμένη, και εἶχε ἓνα φίλο, τον κ. Κωστάκη. Με καταλαβαίνετε; Ο κ. Κωστάκης δεν ερχόταν κάθε βράδυ, ἀλλὰ βράδυ παρά βράδυ και ἄλλοτε και ἀπογεύματα και καμμιά φορά ἐπερνούσε και το πρωί να πη καλημέρα στην

κυρία Φιφή. Με καταλαβαίνετε; Ἀλλὰ λόγω του ὅτι ἔνεκα ἡ κυρία Φιφή ἦταν στριμμένη και ἐφώναζε πάντα με το τίποτε, ἀποφάσισα να φύγω ἀπὸ το σπίτι, καθ’ ὅσον δεν μπορῶ να κάνω με φωνές και εἶχα πρώτα και σπίτι πρώτης τάξεως, ὅπου με εἶχαν μη στάξη και μη βρέξη—με καταλαβαίνετε—και ἔφαχνα να βρω ἀλλοῦ. Και μου ἐσύστησαν λοιπόν τὴν κυρίαν Πονηρού, πολὺ καθὼς πρέπει, πηγαίνω και τὴ βρίσκω, με προσλαμβάνει οκτακόσες δραχμὲς τον μῆνα, και ἀφήνω τὴν δουλειά μου ἀπὸ τὴν κυρία Φιφή.

—Ωραία.

—Με καταλαβαίνετε;

—Σε καταλαβαίνω.

—Πρωί-πρωί λοιπόν ἀνέλαβα υπηρέσια στην κ. Πονηρού και το μεσημέρι ντριγκ το κουδούνι, πηγαίνω ν’ ανοίξω και ἀν ἀγαπάτε ο κ. Κωστάκης. Μόλις τον εἶδα ἐνόμισα πως τον ἔστειλε ἡ κ. Φιφή και του λέω “καλὸς τον κύριο Κωστάκη” ἀλλὰ ἐγὼ δεν φεύγω ἀπὸ δω. Με καταλαβαίνετε; Και τι νομίζετε ὅτι ἐγίνε; Κίτρινος ο κ. Κωστάκης και τα μάτια γουρλωμένα. Λόξυγκας τον ἐπίασε και τα ἔχασα ἐγὼ, και ἀρωτάει ἡ κυρία Πονηρού: Τι συμβαίνει; Και τι ἐσύμβαινε νομίζετε; Ο κ. Κωστάκης, που ἦταν κύριός μου και κύριος τῆς κ. Φιφῆς, ἦταν και κύριος τῆς κ. Πονηρού, μετὰ συγχωρήσεως σύζυγός τῆς!

—Ἔτσι ε;

—Ἔτσι, μάλιστα.

—Για λέγε παρακάτω.

—Εγὼ ξέρω ἀπὸ τοιαῦτα, κ. Εἰσαγγελέα, και ἔνεκα ἡ υπηρέσια μου τα μάτια μου εἶδαν πολλὰ και σκεπάζω ὅσα μπορῶ. Με καταλαβαίνετε; Ἀλλὰ τούτο ἦταν ξαφνικό και δεν ἐπερίμενα να δω τον κ. Κωστάκη κύριο Πονηρό και να σπάση ο διάβολος το πόδι του να πέσω ἐπάνω του ἀπὸ το ἓνα σπίτι στο ἄλλο. Μόλις τον εἶδα και ἀσπρίσε ἀπὸ τὴν τρομάρα κατάλαβα πως ἐγίναν μούσκεμα τα πάντα, και προσπάθησα να τα σκεπάσω, ἀλλὰ ἡ κυρία Πονηρού δεν εἶχε μονάχα το ὄνομα, και μπήκε στην υποψία, και πού τον ξέρεις τον κύριο, και ἀπὸ δω και ἀπὸ κει ο κύριος να μου κάνη νοήματα, και ἡ κυρία να ἐρωτά, και ἐγὼ ὅσο προσπαθοῦσα να τα σκεπάσω, τόσο τα ἐθαλάσσωνα—δεν πταίω ἐγὼ—και στο τέλος τα εἶπα ὅλα. Με καταλαβαίνετε;

—Προχώρα.

—Ἔτσι λοιπόν.

—Σ’ ἐχτύπησε εἶπες;

—Αφού δεν εἶχε τίποτε να πη, μου ἔδωσε ἓνα γερό σκαμπίλι και με ἐπέταξε στον δρόμο και ο κύριος και ἡ κυρία. Αυτοὶ βέβαια σκοτώθηκαν μεταξύ τους, ἀλλὰ ἐγὼ τι φταίω; Και τὴν θέσι μου ἔχασα, και τὴν ἀποζημίωσι δεν μου ἔδωσαν.

—Αὐτό εἶνε;

—Μάλιστα.

—Καλά.

Κενὸν παρουσιάζεται το ἐδώλιον. Οὔτε ο κύριος, οὔτε ἡ κυρία παρουσιάσθησαν. Ερήμην δικάζονται. Και ἐρήμην καταδικάζονται. Εφ’ ὧ και το δουλικὸ προσδέτει:

—Ὅσο διά τον κύριο δεν ἔχει μούτρα να φανῆ σε κόσμο. Καθ’ ὅσον ἀπ’ ὅτι εἶδα ἡ κυρία τού τα ἔκανε μαύρα. Ἀλλὰ δεν πταίω ἐγὼ. Με καταλαβαίνετε;

Καταλαβαίνουν λέει!...»

Ἀκρόπολις, 1940, Δ.Ψ.

Μία καθ’ ὅλα ἐνδιαφέρουσα πρόταση

«Ἐλαβε τὴν ἀδειαν του προέδρου ἡ υπεράσπισις και ἤρχισε να υποβάλλη τας ἐρωτήσεις τῆς: